

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: JOHANNES 1 vers 15-18.

Johannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van Welke ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik. En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade. Want de Wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. Niemand heeft ooit God gezien, de Eniggeboren Zoon Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard.

De eerste veertien verzen van het eerste hoofdstuk van Johannes' Evangelie heb ik u uitgelegd, mijn Geliefden, opdat wij in dit ons allerheiligste Geloof zouden versterkt worden, te weten, dat al ons heil en onze volkomen zaligheid alleen vaststaat in het Woord, in Christus, en dat wij zeker zalig worden, en ook vinden zullen al wat ons voor lichaam en ziel nodig is, als wij maar in dit Woord blijven. Om het u gepredikte nog nader te bevestigen, zal ik u nog met korte woorden mededelen, wat de Evangelist met de woorden bedoeld heeft.

In deze woorden zijn de volgende vier waarheden uitgesproken:

1. Er is geen hoger Leraar of Profeet, dan Christus.
2. Wie het bij het vlees zoekt, gaat ledig heen; de een zowel als de ander moet het bij Christus zoeken; daar vindt hij overvloed van al wat hij nodig heeft.
3. Wie Mozes horen wil, vindt de Wet; zijn verdienste zal hem niet baten, en de werkelijkheid van hetgeen hij zoekt, vindt hij bij de Wet niet. De mens heeft aan genade en de werkelijkheid behoefte. Deze vindt hij alleen bij Jezus Christus Deze heeft ze teweeggebracht.
4. Elk roemen in de kennis van God en in de gemeenschap met Hem buiten Christus is ijdel. Alleen door Christus kennen wij God; alleen in Hem zien wij het Aangezicht Gods, en weten wij, of Hij gedachten des vredes over ons heeft.

I.

Er is geen hoger Leraar of Profeet dan Christus. Deze waarheid kan niet te veel gepredikt, kan ons niet te dikwijls worden voorgehouden; want al menen wij ook, dat wij haar geloven, zo leert toch de ervaring, hoe moeilijk het is, bij deze enige Leraar te blijven. Of waarom waren ten tijde, dat Johannes dit Evangelie schreef, reeds zo velen van deze waarheid afgeweken? Waarom betuigt Johannes zo dikwijls in dit Evangelie, dat zo velen, die eerst in Jezus geloofden, Hem spoedig daarna weer verlieten? Degenen, die daarna niet meer met Hem wandelden, zeggende: "Deze rede is hard, wie kan dezelve horen?" waren toch dezulken, die eerst in Hem geloofden. (Joh. 6:66) Dezulken, die in Hem geloofden, hebben Hem op zijn waarschuwing: "Indien gijlieden in Mijn Woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen, en zult de

waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken" geantwoord: "Wij zijn Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt Gij dan: gij zult vrij worden?" (Joh. 8 30-33) Ook moest Johannes aan de Gemeenten schrijven: "Gij hebt de zalving van de Heilige, ... En hebt niet nodig, dat iemand u lere; maar gelijk dezelve zalving u leert, zo leert zij u van alle dingen." (1 Joh. 2: 20, 27) Niettegenstaande dit leenden toch velen hun oor aan zodanigen, die hun allerlei voorhielden van plichten, van werken, van zelfheiliging, van eigenwillige godsdienst, van het: "doe dat", om zich Gode op een anderen weg aangenaam te maken, dan in het bloed van Jezus, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegdraagt. Daarom komt de Evangelist hier andermaal en later nog tweemaal op Johannes de Doper terug, deze grootste Profeet, die ooit uit vrouwen is geboren, deze Profeet, die God Zelf door Maleáchi met deze woorden heeft laten aankondigen: "Ziet, Ik zend Mijn engel, die voor Mijn Aangezicht de weg bereiden zal." en wederom: "Ziet Ik zend ulieden de Profeet Elias, opdat Ik niet kome en de aarde met de ban sla." (Mal. 3: 1; 4:5, 6) Deze grootste van alle Profeten, deze engel des Heeren, deze Elias, deze Johannes de Doper, voor wie alle Joodsgezinden, allen die zich met het "doe dat" inlaten, eerbied moeten hebben, heeft hij iets anders betuigd, dan dat Christus, het Woord, de enige en hoogste Profeet en Leraar is, die wij hebben te horen?

Johannes getuigt van Hém. Hij getuigt niet van zichzelf; hij getuigt niet van andere leraars of profeten; hij getuigt van Christus. Deze getuigenis van de Doper staat vast, zij blijft. Hij roept, hij heeft geroepen, hij heeft geschreeuwd in de pijnen, die zijn hart doorvlijmden, of er van het volk, dat hij zag verloren gaan, omdat het de getuigenis niet aannam, zich nog sommigen tot Christus wenden zouden, gelijk het ook heet bij Jesaja: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, alle u einden der aarde!" (Jesaja 45:22) Hij roept: Deze was het, deze Mens Jezus, die u hebt tot mij zien komen, om Zich door mij te laten dopen. Hij zegt niet: "Ik ben het"; maar: Deze, Die bij ons was hier aan de Jordaan, Deze was het! Tot Hem moet u gaan, als u woorden des eeuwige levens wilt horen. Deze was het, van welke ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik. Met deze woorden betuigt de Doper hetzelfde, wat wij in het derde hoofdstuk van dit Evangelie (Vers 27-31) door hem betuigd vinden. En de Evangelist haalt deze woorden van de Doper aan, om daarmee te kennen te geven, wat ook de mening van de Doper was: namelijk, dat na hem, de Doper, de enige, verheven, trouwe, door God gegeven Profeet gekomen is, voor Wie de Doper slechts de weg bereid heeft, en dat nu alleen Hij gehoord moet worden, terwijl alle de leraars en profeten buitengesloten en verdoemd moeten zijn, die niet alleen op Christus heenwijzen, met de getuigenis: *Hoor Hem, leer van Hem, vraag Hem, zoek Hem!* Ik heb mijn taak afgedaan, wilde Johannes de Doper zeggen, ik ga van de leerstoel, en Hij komt daarop. Hij, de eeuwige Wijsheid, het Woord, het eeuwige Licht, de Profeet, van welke Mozes gesproken heeft, en Hij zal eeuwig als Leraar daarop blijven zitten; en geen wonder: *Hij was eer dan ik.* Hij heeft Adam geleerd én Noach, Abraham, Izak en Jakob en alle Profeten; Hij heeft ook mij geleerd, Hij het Lam, Dat ook mijn zonden heeft weggedragen.

II.

Met macht leren ons hier Johannes de Doper en Johannes de Evangelist, dat het Woord, Christus, onze enige Leraar en onze hoogste Profeet is. En ook wij moeten deze getuigenis ter harte nemen, opdat wij toch volstrekt met geen Leraar wandelen, geen Leraar navolgen, bij geen Leraar blijven zitten, dan alleen bij zulk een, die ons van zich af en alleen op deze Profeet, op het Woord, Christus, heenwijst. Maar op welke wijze heenwijst? Hier zeg ik: wie het bij het vlees zoekt, gaat ledig heen; de een zowel als de ander moet het bij Christus zoeken; daar vindt hij overvloed van alles wat hij nodig heeft. O hoe graag zoekt het vlees het bij het vlees, en hoe laat in de schijnbaar vrome wereld het vlees zich door het vlees vleien, eren en aanbidden! Hoe ging het in de toenmalige tijd? Johannes de Apostel moest herhaaldelijk voor de verleiders waarschuwen, die loochenden, dat Jezus Christus een in het vlees gekomen is. "Ik heb aan de Gemeente geschreven", betuigt hij in zijn derde Zendbrief (Vers 9), "maar Diotréfes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan"! En wat al moeite en verdriet veroorzaakten de valse broeders en valse apostelen, die een anderen Jezus predikten en een ander evangelie brachten, aan de Apostel Paulus,

dat uitverkoren vat des Heeren! Ik noem hier tot bewijs alleen diens Brieven aan de Korinthiërs en aan de Galaten. En hoe is het sedert die tijd gegaan? Hoe gaat het thans nog? Daar zet iemand zichzelf op de stoel als leraar, als profeet, en scholieren zetten zich rondom hem heen. Hij gedraagt zich gans als een heilige, maakt het o, zo geheimenisch, hij doet zich voor, als ware in hem allerlei volheid, dan maakt hij de weg zo moeilijk, zo steil, zolang, dat men het einde er van niet kan zien. De scholieren krijgen enige kruimeltjes; maar er kunnen evenwel nog jaren voorbijgaan, voor zij in werkelijkheid iets van de heiligheid van deze hun leraar hebben. En in het verborgene, wat is deze leraar? Hij is gierig, wellustig en een tiran.

Hoort echter, hoe de heilige Evangelist van zich af en op Christus heenwijst: "*Uit Zijn volheid*", schrijft hij, "*hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade.*"

- Dat wil nu in de eerste plaats zeggen: Bij het vlees is het niet, hoe vroom, hoe heilig het ook zij, hoe hoog het ook sta. In zichzelf is het een aarden vat, arm, ellendig en ledig. Ik, Johannes en al mijn medeapostelen, mijn broeders en medediscipelen des Heeren, wij hebben en vinden in onszelf volstrekt niets, dan armoede, ellende, zonde en nood; want wie het door een anderen verkrijgen moet, wie het uit eens anderen volheid nemen moet, die heeft in zichzelf niets.
- Ten andere geeft ons de Evangelist daarmee te verstaan, dat deze onze enige Leraar en Profeet alleen de volheid heeft, de volheid van alle goed, van alle licht, waarheid, troost, heil en leven; en dat wij, als wij ons van Hem afkeren, geen druppel troost, licht, waarheid, leven of genade hebben.
- Ten derde leert hij ons, dat deze volheid een onuitputtelijke is, algenoegzaam voor allen, en dat niet alleen hij, maar alle discipelen en belijders des Heeren uit geen andere bron gedronken en nergens elders lavenis en lessing van hun dorst gevonden hebben, als bij deze Bron.
- Ten vierde, dat deze volheid een overvloeiende is, dat zij om niet en zonder geld de dorstenden, de armen, de ellendigen, de niets-hebbenden verkwikt.
- Ten vijfde, dat deze volheid alle armen, die tot haar komen, voor eeuwig rijk maakt.
- Ten zesde, dat deze volheid onvermoeid is in het toereiken van haar verkwikkingen.
- Ten zevende, dat een arm en verdoemeniswaardig zondaar vrijheid heeft, om tot haar te gaan; immers alles, wat zij uit zich doet ontspringen en uitstromen, waarmee zij als 't ware overstelpt, is genade voor, genade na, eeuwiglijk genade, altijd nieuwe genade, niets dan genade, zodat wij altoos deze genade erkennen en prijzen zullen, om wederom genade te ontvangen, genade te halen, op grond der genade.

Deze olie staat niet stil, zolang er nog een ledig vat is. (Vergelijk 2 Kon. 4:1 7) Geef mij genadiglijk genade! Waarvoor? Daarvoor, dat U mij genadiglijk genade gegeven hebt. Zo betuigt het ook de Apostel Paulus: "Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus." (Ef. 2:10) "Wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt?" (1 Kor. 4: 7) "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme." (Ef. 2: 8 en 9) "Uit Hem zijt gij in Christus Jezus ... Die ons geworden is rechtvaardigheid, heiligmaking, en verlossing." (1 Kor. 1:30) "Het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen." (Filipp. 2:13) "Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn." (Filipp. 1:11) "Ik zal het liefst roemen in mijn zwakheden, opdat de macht van Christus als een tent over mij heen zij." (2 Kor. 12:9 naar de grondtekst) in Hem woont al de volheid der Godheid lichamenlijk." "Gij zijt in Hem volmaakt." (Kol. 2: 9, 10) "De genade van Jezus Christus zij met u." "Door de genade Gods ben ik dat ik ben, en Zijn genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest." (1 Kor. 15: 10)

III.

"Daarom laat ons de genade vasthouden", schrijft dezelfde Apostel aan de Hebreërs. (Hoofdstuk 12: 28) En: "Ik doe de genade Gods niet te niet", dat is, ik werp haar niet weg, "want indien de rechtvaardigheid door de Wet is, zo is dan Christus te vergeefs gestorven." (Gal. 2: 21) net zo schrijft de Evangelist in onze tekst: Want de Wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden." Daarom zeg ik: Wie Mozes wil horen, vindt de Wet; zijn verdienste zal hem niet baten, en de werkelijkheid van hetgeen hij zoekt, vindt hij bij de Wet niet. De mens heeft aan genade en aan de

werkelijkheid behoeft. Deze vindt hij alleen bij Jezus Christus. Deze heeft ze teweeggebracht. Deze waarheid krachtig te prediken was toenmaals en is ook thans nog nodig. Toenmaals zeide men bij al, wat men van Christus hoorde en geloofde, altoos opnieuw: "Maar Mozes, Mozes!" Zoals dan ook de Joden zeiden: "Wij weten, dat God met Mozes gesproken heeft"; Mozes heeft ons het brood uit de hemel te eten gegeven." Ja, in de Gemeente-vergadering te Jeruzalem verhief zich een langdurige strijd over die zaak, daar sommigen beweerden: "Men moet de heidenen besnijden en hun gebieden de Wet van Mozes te onderhouden." Toen sprak echter Jakobus: "Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elke sabbat in de synagogen gelezen." En Petrus zei: "God reinigde hun harten door het geloof. nu dan, wat verzoekt u God, om een juk op de hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders noch wij hebben kunnen dragen? Maar wij geloven door de genade van de Heere Jezus Christus zalig te worden op zulke wijze als ook zij." (Hand. 15) De Evangelist wil hier dus zeggen: Wat blijft u met een bevekt geweten nog aan Mozes hangen? Waarom komt het u, nadat u van Christus hebt gehoord, in uw hart nog verdacht voor, alsof u nu ook nog Mozes moest horen? Waarom is het bij u ten halve Christus, ten halve Mozes? Wat hebt u dan van Mozes? Wat Mozes gegeven heeft, is de Wet. Deze luidt echter aldus: "Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen." Bij Mozes brengt u niets goeds, niets dat waarachtig is tot stand. Uw verdienste zal u niet baten; want de Wet moet volkomen vervuld worden, en wel naar Geest, naar waarheid; en dat brengt het vlees nooit tot stand. De Wet ontdekt de zonde, toont ons, dat wij verdoemd zijn, en dat al ons werk reeds van tevoren als het ware verwerpelijk is. Er is genade toe nodig, om verzoening te vinden, vergeving van zonde en schuld, verlossing van de eeuwige toorn, en opnieuw een toegang tot God. Deze werkelijkheid is nodig, opdat wij werkelijk overeenkomstig de Wet zijn, opdat wij werkelijk vervuld zijn met vruchten der gerechtigheid, opdat wij werkelijk in het doen van goede werken gevonden worden (Titus 3:14, naar de Hoogduitse vertaling), die de mensen goed en nuttig zijn, en opdat zo onze geheel oprechte geest en ziel en lichaam onberispelijk bewaard worde in de toekomst van onze Heere Jezus Christus (I Thess. 5: 23) Dat geeft ons Mozes niet; deze geeft ons de Wet. Zulke genade en waarheid is door Jezus Christus ontstaan, verworven, teweeggebracht; en zoals Hij vol is van genade en waarheid, zo geeft Hij het uit Zijn volheid ook aan allen, die in Hem blijven, opdat zij in zulke genade en waarheid gevonden worden.

Het is voor ons, meer dan wij weten, nodig, dat wij deze dingen ter harte nemen. *De Jood*, die voorgeeft, een discipel van Mozes te zijn, maar niet van Christus, *is in ons allen aanwezig*. Wat ook sommigen onder u van Jezus Christus, van genade en waarheid spreken mogen, zij zijn toch verre van de genade en begeren geen andere waarheid of werkelijkheid dan het genot, dan eten en drinken, en hetgeen hun lust, hun begeerte wil. Wordt hun de Waarheid in de leer voorgehouden, dan denken zij: "dat is goed voor deze en genen; wij zijn vrome lieden." Wordt hun de waarheid in het aangezicht gezegd, dan is hun antwoord: "Ik word belasterd, ik ben vroom"; of: "ik heb verkeerd gedaan, ik zal het verbeteren", en men maakt het steeds slechter. Zo handhaaft men zijn eigen vroomheid, spreekt van Christus en bedoelt Mozes, spreekt van genade en bedoelt zijn eigen rechtvaardigheid, spreekt van waarheid, waar toch de leugen, die men in zijn hand heeft, de mens in het aangezicht zou moeten slaan; men spreekt van heiligheid en van goede werken, en het hart bedoelt slechts eigen eer en eigen begeerte. Wie echter een afgodendienaar is, een die valselyk zweert, een ongehoorzame, een meinedige, een hoereerder, een dronkaard, een dief, een valse getuige, een die niet kan verdragen, dat zijn naaste iets bezit wat hij niet heeft, die moet weten: hoezeer hij ook bij Mozes zijn vroomheid wil handhaven, Mozes zal hem toch verdoemen; immers Mozes heeft de Wet gegeven, en zijn vroomheid zal hem niet behouden op de dag des toorns. Hij zal zich echter ook niet door Christus behouden zien. Want wie in oprechtheid de Wet van Mozes zoekt te houden, die wordt tot Christus gedreven; die mens is het dan te doen om genade en waarheid. De zoekende vindt echter genade en waarheid, en waar de genade gevonden wordt, daar zal niet de zonde de heerschappij hebben, maar de genade is koningin (Rom. 5:21); en daar drijft de vrije de dienstmaagd, de zonde, uit (Gal 4:30); en waar de waarheid gevonden werd, daar wordt de leugen gewis uit de rechterhand geworpen. Immers waar de Heilige Geest is, daar is het om de werkelijkheid en niet om de schijn te doen. Voor de zielen, aan welke de duivel en de wereld voorprediken: uw geloof in Jezus Christus is weliswaar goed, maar nu moet gij u

ook nog laten besnijden en de Wet van Mozes leren onderhouden, en die ten aanzien van deze dingen benauwd worden, daar zij zichzelf duizendmaal besneden hebben, zonder dat het hun iets voor de rust hunner ziel gebaat heeft, is het een troostrijk Evangelie: *De genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.* Want waar zij dat horen, laten zij Mozes begraven blijven, waar God hem begraven heeft. Zij zien Jezus Christus en houden zich aan Hem, Die de genade en de waarheid heeft teweeggebracht, en jubelen dan na korter of langer tijd: *"Uit Zijn volheid hebben ook wij ontvangen, en wel: genade voor genade!"*

IV.

Dit is hetgeen de Apostel Paulus betuigt: "Christus is alles en in allen." (Kol. 3: 11) Hij is de volheid, Die alles in allen vervult. Hij is de weldadige regen, die de woestijn vrolijk maakt en doet bloeien, en waar nog straks alles dor en woest was, daar ruist en golft nu de vrucht van 't akkerland, omdat deze regen is neergedaald. In Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis. God zo te kennen, als Hij wil gekend zijn, en Jezus Christus, die Hij gezonden heeft, Jezus Christus en die gekruist te kennen, dat is het eeuwige leven, de eerste genade, de hoogste zaligheid, die wij uit Zijn volheid ontvangen hebben en ontvangen, gelijk God ook beloofd heeft naar Zijn verbond: "Ik zal Mijn Wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn; en zij zullen niet meer, een ieder zijnen naaste, en een ieder zijnen broeder leren, zeggende: Kent de Heere, want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de Heere, want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken." (Hebr. 8:10-12; Jer. 31:32-34) God kennen als Dien, Die onze ongerechtigheden genadig is, en Die onze zonden en onze overtredingen geenszins meer gedenkt, nee, dat leren wij bij Mozes niet, dat heeft ons alleen Jezus Christus verkondigd. Alleen door Hem weten wij, dat en hoe God de wereld liefheeft; alleen door Hem, dat en hoe God onze ongerechtigheden genadig zijn kan. Weliswaar, waren er altoos velen, die roemden, in een bijzondere gemeenschap met God te leven en bijzondere openbaringen van Zijn wil te ontvangen, die echter door hun vlees opgeblazen waren; maar naar waarheid schrijft de Apostel Paulus aangaande deze aan de Kolossenzen (Hoofdstuk 2:18), dat zij wandelen "in nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen zij niet gezien hebben." Naar waarheid schrijft hier de Evangelist: *Niemand heeft ooit God gezien.*

Voorwaar, Hij bewoont een ontoegankelijk licht. (I Tim. 6:16) en als het ook van de kinderen Israëls of van Mozes heet, dat zij God gezien hebben van aangezicht tot aangezicht, zo is dat toch alleen in die zin gezegd, waarin Johannes schrijft: *"De Eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard."* Immers zij zagen de God Israëls, dat is Dengene, Die betuigt: "Die Mij ziet, ziet de Vader." Overigens blijft het waar: "Mij zal geen mens zien en leven." (Exod. 33: 20) Zo is dan elke roem in de kennis Gods en in een verborgen gemeenschap met Hem, in het aanschouwen van Zijn Aangezicht, buiten Christus om, ijdel. Alleen door Jezus Christus kennen wij God, alleen in Hem zien wij het Aangezicht Gods, en weten of Hij gedachten des vredes over ons heeft. Daarom, wie zegt, dat hij God ziet of kent, en niet in het Woord, in Christus, blijft, die is een leugenaar. En geen mens, geen Mozes, geen heilige heeft ons ooit kunnen zeggen, wie God is, hoe Hij er uit ziet, hoe Zijn Aangezicht over ons is; alleen Één, de Eniggeboren Zoon; Hij heeft dat ons verklaard, verklaart het ons, openbaart verkondigt het ons: dat wij, als wij in de Zoon geloven, een genadige God en Vader in de hemel hebben. Dat nu de Evangelist juist hier Jezus Christus de Eénggeboren Zoon noemt, doet hij, om ons te verstaan te geven, dat Hij het enige Kind Gods is, en dat God dit Zijn Kind voor ons overgegeven heeft, opdat wij arme zondaars God zouden kennen als een grote Ontfermer. En dat hij Hem beschrijft als Een, Die in de schoot des Vaders is, of aan des Vaders borst gelegen is, dat doet hij tot troost van alle aangevochtenen. Immers zo weet alleen de Zoon de verborgen raad en wil van God tot onze zaligheid; ook weten wij daardoor, dat de Vader de Zoon liefheeft en Hem alle dingen toont, waarmee Hij de Zijnen verlossen en bij de verworvene verlossing behoeden kan; ook dat de Zoon van niets anders vervuld is dan van de liefde voor de eer des Vaders, en dat Hij steeds begeert om aan het hart des Vaders te liggen, om uit Zijn hart te vernemen, hoe Hij altijd

verhoring vindt, de werkelijkheid vindt van Zijn Hogepriesterlijk Gebed: "Opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn. Ik in hen, en u in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één." (Joh. 17:21, 23) Dit is bij de Wet niet te vinden, niet te vinden bij half werk en half geloof, bij halve verdienste en halve genade, bij halven roem van vlees en halve barmhartigheid. Dat heeft men alleen dan, als men alleen in het Woord blijft, gelijk ook de Apostel Paulus betuigt: "En wij allen met ongedekten aangezicht de heerlijkheid (de waarheid) des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde Beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest", of als van de Heere, Die de Geest is. (2 Kor. 3:18) En zo is dan dit ganse Evangelie van het eerste tot het achttiende vers een machtige troost, dat wij; God zien en kennen, genade en de werkelijkheid hebben, een volheid bezitten, waaruit wij genade voor genade nemen mogen en ontvangen, indien wij namelijk in het Woord blijven, Hetwelk van den beginne was, Hetwelk bij God was, Hetwelk God was, God is en blijft. Zonder dit Woord heeft men geen God, is niet bij God, en heeft niets. Buiten Hetzelve is duisternis en dood. Dit Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd. Zo blijft dan Christus en Die gekruisigd, het eeuwige Woord des eeuwige Vaders, ons Licht en Leven, onze Gerechtigheid en Sterkte, onze God en enige Heiland.

Dit zeg ik echter: een Evangelie is het voor degenen, wie het om het wachtwoord gaat; want de weg van dit Woord is door de leeuwenkuil en door de oven des brandenden vuurs heen. Wee dengene, die hier het Woord laat varen. Welgelukzalig is hij, die, niets dan verderf ziende, in dit Woord blijft, het Lam volgt, waar Het ook heengaat; hij zal Gods Aangezicht zien, en 's Heeren Naam zal aan zijn voorhoofd zijn. Daarboven, waar geen nacht is, waar ons God, de Heere, verlicht, daar zullen wij, nadat wij het lijden van deze tijd hebben doorgeworstd, met Hem regeren van eeuwigheid tot eeuwigheid. AMEN.

Gehouden te Elberfeld op 10 Februari 1850, des voormiddags.